

3. ՀՀ 2001թ. ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԸ ՈՐՊԵՍ ՀԱՄԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄ RA CENSUS 2001 AS NATIONAL MEASURE

Մարդահամարի անցկացումն իրենից ներկայացնում է բազմաբնույթ և իրար հաջորդող, փոխկապակցված միջոցառումների շարք, որոնց իրականացումն առնչվում է կառավարության, տարբեր նախարարությունների, գերատեսչությունների ու կազմակերպությունների անմիջական մասնակցության հետ: Այդ պատճառով, ինչպես նաև «Մարդահամարի մասին» ՀՀ օրենքի հոդված 4 և ՀՀ կառավարության 2000թ. փետրվարի 19 թիվ 78 որոշման համաձայն ստեղծվեցին 2001թ. մարդահամարի կազմակերպման ու անցկացման համապետական, մարզային և Երևանի քաղաքային հանձնաժողովները:

ՀՀ 2001թ. մարդահամարի կազմակերպման և անցկացման համապետական հանձնաժողովի 2000թ. հունիսի 6-ի թիվ 1 որոշմամբ հավանության արժանացավ «ՀՀ 2001թ. մարդահամարի նախապատրաստման, անցկացման և նյութերի մշակման աշխատանքների ժամանակացույցը»:

Պարբերաբար հրավիրվող համապետական հանձնաժողովի նիստերին քննարկվում էին ՀՀ 2001թ. մարդահամարի կազմակերպմանն առնչվող հարցեր, ընդունվում որոշումներ, հավանության արժանացվում փաստաթղթեր, առաջարկություններ ներկայացվում ՀՀ մարզպետարաններին և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին:

ՀՀ 2001թ. մարդահամարի կազմակերպման և անցկացման համապետական հանձնաժողովի նախագահի, ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարի նախաձեռնությամբ և հանձնարարականով, մարզպետարաններում և Երևանի քաղաքապետարանում ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից կազմակերպվել և անցկացվել են հանդիպումներ հանրապետության բոլոր 930 համայնքների ղեկավարների հետ: Հանդիպումների ընթացքում ներկայացվել են մարդահամարի անցկացման անհրաժեշտության հետ կապված խնդիրներ, տրվել են որոշ մեթոդաբանական պարզաբանումներ, ինչպես նաև համայնքների ղեկավարներին ներկայացվել են իրենց օժանդակությանը սպասող հետևյալ խնդիրները՝

- քաղաքներում և խոշոր գյուղերում հասցեային տնտեսության կար-

Conduction of Population Census consists of a complex series of interrelated steps, the implementation of which refers to direct participation of the government, different ministries, departments and organizations. Therefore, according the article 4 of the RA "Law on Census" and the RA Government decision N 78 from February 19, 2000 the National, Marz and City Yerevan boards on 2001 census organization and implementation of were created .

"The timetable of the Population Census preparation, implementation and data processing activities of the RA 2001 Census" was approved by the decision N1 / June 6, 2000/ of the National Commission of organization and realization of the RA census 2001.

At the periodically called sittings of the National Commission the issues on census organization were discussed, decisions were adopted; suggestions were proposed to the RA marzpetarans and local government bodies.

By the initiative and the task of the president of the National Commission on organization and realization of RA 200 Population Census - RA Minister of Territorial Management meetings were organized by the NSS RA and held in marzpetarans and Yerevan City Hall with the heads of all 930 communities of the RA . During the meetings the issues on necessity of census conduction were presented, and some methodological issues were given, as well as the below mentioned issues, which needed the assistance of community leaders, were presented to them.

- *regulation of housing address in cities and large villages.*
- *provision of offices for census areas and supervisory units with time limits correspondingly by 2.5 and 1.5 months.*
- *presentation of candidates for enumerators from the residents of the community territory.*

Memorandum of understanding was signed between the RA government, RA NSS and Donor countries, International organizations, assisting the RA

Проведение переписи населения представляет из себя ряд многошаговых, следующих друг за другом, связанных меж собой мероприятий, осуществление которых связано с непосредственным участием правительства, разных министерств, ведомств и организаций. По этой причине, а также согласно статье 4 Закона РА “О переписи населения” и постановлении правительства РА 78 от 19 февраля 2000г. были созданы общегосударственные, марзовые и Ереванская городская комиссии по организации и проведению переписи населения 2001г.

Организация и проведение переписи населения РА 2001г. по решению председателя общегосударственной комиссии от 6 июня 2000г. решением N1 удостоен одобрения “Календарный план обработки материалов, подготовки и проведения переписи населения РА 2001г. “

На периодически созванных заседаниях общегосударственной комиссии обсуждались вопросы, касающиеся организации переписи населения 2001г., принимались решения, одобрялись документы; предложения представлялись в марзпетараны и органы местного самоуправления .

По инициативе и поручению председателя комиссии подготовки и проведения переписи населения РА 2001г. министра территориального управления РА, в марзовых управлениях и мэрии г. Еревана со стороны Национальной статистической службы были организованы и проведены встречи с руководителями всех 930-ти общин. Во время встреч были представлены задачи, связанные с необходимостью проведения переписи населения, даны определенные методологические разъяснения. Руководителям общин были представлены следующие задачи, требующие их помощи.

- Упорядочение адресных хозяйств в городах и больших селах.

զավորումը,

• մարդահամարի և հրահանգական տեղամասերի համար գրասենյակների տրամադրումը՝ համապատասխանաբար երկուսուկես և մեկուկես ամիս ժամկետով,

• համայնքի տարածքի հաշվային տեղամասերի բնակիչներից հաշվարարների թեկնածուների ներկայացումը:

2001թ. մարտի 19-ին ստորագրվեց Փոխըմբռնման հուշագիր ՀՀ կառավարության, ՀՀ ԱՎԾ-ի և ՀՀ մարդահամարին օժանդակող դոնոր երկրների և միջազգային կազմակերպությունների (Համաշխարհային բանկ՝ WB, ՄԱԿ-ի բնակչության հիմնադրամ՝ UNFPA, ԱՄՆ-ի միջազգային զարգացման գործակալություն՝ USAID, Մեծ Բրիտանիայի միջազգային զարգացման նախարարության՝ DFID) միջև: Փոխըմբռնման հուշագիրն իր բնույթով բաց էր, և դրան կարող էին միանալ նաև ՀՀ 2001թ. մարդահամարին աջակցելու մտադրություն ունեցող այլ դոնոր երկրներ և կազմակերպություններ:

2001թ. օգոստոսի 29-ին ՀՀ Նախագահի կողմից վավերացվեց օգոստոսի 24-ին Երևանում ստորագրված «Միացյալ թագավորության—Հայաստան 2001 թվականի ազգային մարդահամարի դրամաշնորհ» համաձայնագիրը:

2001թ. հոկտեմբերի 15-ին ՀՀ Նախագահի կողմից վավերացվեց հոկտեմբերի 11-ին Երևանում ստորագրված «Հայաստանի բնակչության մարդահամարի անցկացման համար շվեյցարական դրամաշնորհի հատկացման մասին» TF 029889 դրամաշնորհի նամակ-համաձայնագիրը (համաձայն ՀՀ Նախագահի կողմից վավերացված 23 նոյեմբերի 2001թ. և 9 հունվարի 2002թ. հրամանագրով դրանում փոփոխություններ են կատարվել):

2002թ. հունվարի 9-ին ՀՀ Նախագահի կողմից վավերացվեց նույն թվականի հունվարի 3-ին Երևանում ստորագրված Հայաստանի բնակչության մարդահամարի օժանդակության հոլանդական TF 050251 դրամաշնորհի համաձայնագիրը:

ՀՀ կառավարության 2001թ. հունիսի 29-ի թիվ 585 որոշմամբ հաստատվեց Հայաստանի Հանրապետությունում 2001թ. անցկացվելիք մարդահամարի օրագիրը (հարցաշարը):

ՀՀ կառավարությունը 2001թ. սեպտեմբերի 6-ի թիվ 36 արձանագրային որոշմամբ հավանության արժանացրեց ՀՀ 2001թ. մարդահամարի նախապատրաստման, անցկացման և նյութերի մշակման քառամյա ծախսերի նախահաշիվը՝

Population Census (WB, UNFPA, USAID, DFID) in March 19, 2001. The Memorandum of Understanding was open by its nature and other donors and organizations, having intention to support the RA 2001 Census, could also join it.

The agreement on grant for national census of 2001 between the U.K and Armenia was ratified by the President of RA in August 29, 2001 in Yerevan.

On the 15th of October in 2001, the contract-letter of TF 029889 grant was ratified by the President of the Republic of Armenia (RA) concerning the Swiss grant for organizing the Population Census of the of Armenia, signed in Yerevan on the 11th of October (several changes have been made in it by the decrees ratified by the President of RA on the 23rd of November in 2001 and on the 9th of January in 2002).

On the 9th of January the President of RA ratified the Dutch agreement TF 050251 grant for the contribution on the Population Census of Armenia, signed in the same year on the 3rd of January in Yerevan.

By the act number 585 made by the Government of RA on the 29th of June in 2001, the program (content of questionnaire) of the census was to be held in RA in 2001 was confirmed.

The government of RA (according to the recorded act number 36 made on 6th of September in 2001) sanctioned the budget expences for preparation, organization and data processing of RA 2001 Census for the period of four-year 2000-2003, according to years.

The required expences made 1.106.913.300 drams, about the 80% of which was financed by donor-countries and international organizations the rest was financed by the state budget of RA. Besides, a great support, which was equivalent to 1 million U.S.dollar, was given by the USAID, in the form of technical and consulting services and computer techniques.

On the basis of the results of the Pilot Census the below mentioned documents of the Census, ruling the processes concerning the preparation and organization of census were re-

• Выделение кабинетов для инструкторских участков и переписи населения. соответственно сроком на полтора и два с половиной месяца.

• Представление кандидатов в счетчики переписи населения из территориального счетного участка общины.

19 марта 2001г. был подписан Меморандум взаимопонимания между правительством РА, Национальной статистической службой РА, донорских стран, содействующих переписи населения международными организациями (Всемирный Банк WB, UNFPA фонда населения ООН, агентством международного развития США USAID, министерство междуна-родного развития Великобритании DFID). Меморандум взаимопонимания своим характером был открытым и к нему могли присоединиться донорские страны и организации, имеющие намерение содействовать переписи населения РА 2001г.

29 августа 2001г. Президентом РА было ратифицировано подписанное 24 августа в Ереване соглашение “Объединенного Королевства-Армения грант для 2001г. национальной переписи”

15 октября 2001г. Президентом РА был ратифицирован подписанный 11 октября в Ереване “О предоставлении швейцарского гранта для проведения переписи населения Армении”. TF029889 письмо – соглашение (согласно ратификации указом Президентом от 23 ноября 2001г. и 9 января 2002г. м в нем были проведены изменения).

9 января 2002г. Президентом было ратифицировано подписанное 3 января того же года в Ереване Соглашение о содействии переписи населения Армении Голландским TF050251 грантом

29 июня 2001г. 585-м постановлением правительства РА была утверждена программа (вопросник) переписи населения РА 2001г.

6 сентября 2001г. правительство РА протокольным решением N36 одобрил смету расходов 2000-2003гг. по годам на подготовку, проведения и обработки материалов. Требуемые расходы составили 1.106.913.300 драм, 80% которых финансировалось со стороны донор-

3. ՀՀ 2001թ. Մարդահամարը որպես համապետական միջոցառում—RA census 2001 as National measure-
Перепись населения РА 2001г. как общегосударственные мероприятия

2000-2003թթ. ըստ տարիների: Պահանջվող ծախսերը կազմեցին 1.106.913.300 դրամ, որի շուրջ 80%-ը ֆինանսավորվեց դոնոր երկրների և միջազգային կազմակերպությունների, իսկ մնացածը՝ ՀՀ պետական բյուջեի կողմից: Բացի այդ ԱՄՆ-ի միջազգային զարգացման գործակալության կողմից տրամադրվեց 1 մլն. ԱՄՆ դոլարին հավասարազոր օգնություն՝ տեխնիկական և խորհրդատվական ծառայությունների, համակարգչային տեխնիկայի տեսքով:

Փորձնական մարդահամարի արդյունքների հիման վրա վերամշակման ենթարկվեցին մարդահամարի նախապատրաստման ու անցկացման գործընթացները կանոնակարգող ներքոհիշյալ (ըստ ցանկի) մարդահամարային փաստաթղթերը, որոնք ՀՀ Վիճակագրության պետական խորհրդի որոշումներով հաստատվեցին և որպես նորմատիվային ակտեր գրանցվեցին ՀՀ արդարադատության նախարարությունում:

viewed, which were confirmed by the decisions of the State Council on Statistics of RA and were registered in the Ministry of Justice of RA as Normative Acts.

ских стран и международных организаций, а остальное - со стороны государственного бюджета РА. Кроме того со стороны Агенства международного развития был выделен 1 млн. американских долларов в виде технической и консультационной службы, компьютерной техники.

На основании результатов пробной переписи населения переработки подверглись документы переписи населения (по перечню) подготовки и проведения регламентирующих процессов, которые решениями статистического государственного совета были утверждены и как нормативные акты зарегистрированы в Министерстве юстиции .